Nr. 1. Łańcut, dnia 25 listopada 1930 roku BEZPŁATNIE.

WIADOMOŚCI WYSTAWOWE

WYSTAWY RUCHOMEJ PRÓB i WZORÓW PRZEMYSŁU KRAJOWEGO W ŁAŃCUCIE.

Zarząd Wystawy: WARSZAWA Chmielna 32 Tel. 259.30, 234.50.

Potrzeba myśli gospodarczej.

Minęły czasy, kiedy narody i państwa prowadziły walkę zbrojną o tereny i z powodu nieporozumień dynastycznych; do przeszłości należy okres dziejów, kiedy jedynym rzucającym się w oczy przejawem życia narodu i państwa były czyny zbrojne, kiedy wielkość i sława jednostek i organizmów państwowych opierała się na krwi i pożodze. Obecnie, po strasznej wojnie światowej, która poczyniła nieznane w dziejach ludzkości spustoszenia, rodzi się nowy okres walk i zmagań na polu doskonalenia pracy i zdobywania przez narody i państwa trwałego bytu materjalnego i swobodnego rozwoju duchowego.

Egzystencja jednostki i grupy społecznej staje się coraz trudniejsza, trzeba wiele energji, wytrwałości, a przedewszystkiem odpowiedniego przygotowania, aby utrzymać się na powierzchni życia.

Naród polski znajduje się w tem szczęśliwem położeniu, że ma wyjątkowo korzystne warunki naturalne, posiadamy bowiem rozległe, bo liczące prawie 400.000 km. terytorjum, mamy ziemię rodzajną, błogosławiony klimat, znajdujemy się pośrodku Europy, a niewyczerpane bogactwa wnętrza ziemi polskiej w postaci węgla kamiennego, ropy naftowej, rud, metali, soli i różnych innych kopalin wzbudzają zazdrość u naszych sąsiadów.

Lud nasz jest pracowity i czy to na zagonie ojczystym, czy na dalekiej obczyźnie jest przykładem dla innych.

Jeżeli mamy jeszcze trudności natury gospodarczej, które wywołują powikłania społeczne i polityczne, to główną przyczyną tych bolączek jest brak w narodzie polskim zmysłu gospodarczego. Umiemy pracować na różnych polach, naród nasz zdobywał się często na czyny wielkie, których doniosłość oceniana jest należycie przez historję, za mało mamy jednak kierowników i twórców życia gospodarczego, którzyby umieli łączyć interesy osobiste z dobrem ogólnem. Potrzeba nam inicjatywy gospodarczej, myśli nowych, któreby pchnęły naród po nowych drogach rozwoju.

Obserwując bacznie nasze życie współczesne, zauważymy łatwo, że następuje widoczna zmiana na lepsze: wszędzie notuje się wielki napływ młodzieży do szkół zawodowych, energja narodu znajduje ujście w rozbudowie wybrzeża morskiego i tak szybko powstałego portu w Gdyni, wzmaga się produktywność pracy rolnika i robotnika, ukazują się prace ekonomistów polskich, często bardzo cenne, które wskazują wytyczne naszego rozwoju gospodarczego.

Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów, jako minjatura wielkiego dzieła, jakie podziwialiśmy w Poznaniu w r. 1929, jest jednym z tych zdrowych bodźców naszego życia, który powinien poruszyć uśpione siły i zachęcić szerokie masy do wytężonej pracy.

Poznać to, co posiadamy, uświadomić sobie nasze bolączki i braki, obliczyć się z siłami i zbudować wielki plan pracy gospodarczej — oto hasła, które muszą przyświecać każdemu myślącemu obywatelowi Odrodzonej Polski.

J. St. Cezak
Dyr. Państw. Szkoły Handlowej w Zgierzu

Rola Wystawy Ruchomej w wychowaniu gospodarczem społeczeństwa.

Wychowanie gospodarcze społeczeństwa rozpada się na dwa działy, z których pierwszy obejmuje wyrabianie cnót gospodarczych, a więc odpowiednie kształcenie uczuć i woli, a drugi ma za zadanie wyposażyć społeczeństwo w odpowiednią ilość pozytywnych wiadomości z zakresu ekonomji dogmatycznej, polityki gospodarczej, a w końcu ekonomiki opisowej ze szczególnem uwzględnieniem wytwórczości własnego kraju. Zadaniem pierwszego działu jest wyrabiać pracowitość, zmysł oszczędności, zmysł kalkulacji i wytrwałości, a równocześnie budzić i szerzyć patrjotyzm gospodarczy. Drugi dział dydaktyczny ma dać dla pierwszego działu solidną, mózgową podstawę. O wiele skuteczniej bowiem można działać na uczucia społeczeństwa, jeżeli to społeczeństwo posiada przynajmniej przybliżoną znajomość przedmiotu, którego ma dotyczyć jego emocjalne nastawienie.

W zakresie dydaktyki gospodarczo-społecznej bardzo wielką rolę odgrywają wystawy. Niema bowiem lepszej nauki, jak poglądowa — zwłaszcza, gdy idzie nie o przedmioty spekulacyjne, lecz o takie, jak właśnie ekonomika opisowa.

O wiele skuteczniejszym środkiem niż wystawy lub targi, urządzane w jednej miejscowości przez pewien okres czasu, są w tym zakresie pokazy Wystawy Ruchomej. Zasięg ich bowiem w ciągu roku względnie lat jest bez porównania szerszy, aniżeli zasięg wystaw i targów lokalnych. Z Wystawą Ruchomą o wiele łatwiej jest łączyć serję wykładów o położeniu i warunkach, oraz szansach wytwórczości krajowej w poszczególnych gałęziach i gdyby tylko Wystawa Ruchoma dysponowała odpowiedniemi środkami, oraz gdyby udział wytwórczości krajowej w tej Wystawie był jeszcze wydatniejszy niż obecnie, to w ciągu roku setki tysięcy osób różnych stanów i zawodów, zwłaszcza z pomiędzy młodzieży szkolnej, mogłoby tą drogą uzyskać podstawowe wiadomości z zakresu ekonomiki opisowej Polski, widząc równocześnie na okazach wystawowych, co Polska wytwarza. Byłoby także potrzebne, by nauczycielstwo uznało Wystawę Ruchomą jako niezbędny środek pomocniczy dla nauki o Polsce współczesnej i urządzało zwiedzanie tej Wystawy przez młodzież szkolną w zakresie jeszcze szerszym niż dotychczas.

Roger Battaglia.

KRONIKA WYSTAWY.

Otwarcie Wystawy w Łańcucie.

Dnia 25 listopada br. o godz. 12-tej w południe w gmachu Szkoły powszechnej w Łańcucie w obecności reprezentantów Władz Rządowych, Samorządowych, Ziemiaństwa, Stowarzyszeń, oraz licznego grona zaproszonych gości, została otwarta Wystawa Ruchoma Przemysłu Krajowego połączona z działem regjonalnym.

Po przemówieniu delegata Zarządu Wystawy Ruchomej, przemawiał p. burmistrz miasta Łańcuta M. Januszewski. Następnie przemawiał p. starosta Chrzanowski Leonard i przeciął wstęgę.

Po odegraniu Hymnu Narodowego zaproszeni goście zwiedzali Wystawę.

Wystawa, w której bierze udział około 200 firm z całej Polski, przemysł, rzemiosło, rolnictwo i szkolnictwo pow. łańcuckiego, została pomieszczona w gmachu Szkoły powszechnej zajmując 11 sal w parterze i na piętrze ogólnej przestrzeni około 1.200 mtr. kwad. powierzchni.

Z lwowskich firm wystąpiły:

Fabryka czekolady i cukrów Branka Ska Akc. we Lwowie, ul. Szeptyckich 26, tel. 6-47, 16-48, 73-50.

Fabryka świec kościelnych i stołowych inż. K. J. Gorskiego we Lwowie, ul. Szewczenki L. 1, tel. 15-84.

Baczewski I. A. Fabryka wódek i likierów, Zniesienie, tel. 2-97, 16-44.

„Polmin" Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych Lwów, ul. Szpitalna L. 1, tel. 2-48, 3-28, 39-20, 39-21.

Mag. Medyczny Stanisława Barana, Lwów, ulica Akademicka L. 26, tel. 18-53.

Kilimy Gliniańskie z Glinian.

Z firm zamiejscowych urządziły stoiska:

Państwowa Wytwórnia Uzbrojeń Fabryka rowerów w Radomiu.

Państwowe Zakłady Inżynierji w Warszawie.

Fabryka aut i motorów „Ursus” w Warszawie.
„Lignoza” Ska Akc. w Katowicach.
„Copernicus” Pierwsza Fabryka Obsadek w Warszawie.
A. Tyblewski w Warszawie, ul. Młynarska L. 34.
Kaczorek i Chęciński, Fabryka Luster w Warszawie.
Wanda Komendzińska, Wyroby Ludowe w Zakopanem.
„Kobierzec”, Kilimy i Dywany Kraków, Podwale L. 3.
„Mars” Wytwórnia Kuchen Polowych w Rzeszowie.

Z miejscowych firm wystąpiły:

Zarząd Ordynacji Łańcuckiej, w Łańcucie.
Dyrekcja Lasów Ordyn. Łańcut, w Dąbrówkach.
Parowy Browar Alfr. hr. Potockiego, w Łańcucie.
Rafinerja Spirytusu, Tow. Akc. dla Przemysłu Spirytusowego i Chemicznego w Łańcucie.
Fabryka Wódek i Likierów Alfr. hr. Potockiego w Łańcucie.
Fabryka Sukna „Rakszawa” Akc. Two dla wyrobów sukiennych w Rakszawie.
„Mars” Wytwórnia Kuchen Polowych w Rzeszowie. Tel. 24.
Wydział Powiatowy p. Łańcuckiego w Łańcucie.
Komunalna Kasa Oszczędności pow. Łańcuckiego w Łańcucie.
Bank Spółdzielczy w Łańcucie, z nieogr. por.
D. Danielewicz, Fabryka wełny drzewnej w Łańcucie.
A. Mol, Fabryka Kafli w Rzeszowie, tel. 276.
Okręgowe Two Rolnicze w Łańcucie.
Składnica Kółek Rolniczych w Łańcucie.
Hubert Karol, Zakład Ślusarski, w Łańcucie.
A. Albigowski i Syn, Wyroby koszykarskie, w Albigowej (koło Łańcuta).
Dąbrowski Franciszek, artysta rzeźbiarz w Żołyni.
Łastawiecki Bronisław, Zakłady Ceramiczne w Albigowej.
Trond Antoni, Zakład stolarski w Łańcucie.
Gürsching Ferdynand, Pracownia kaflarska w Łańcucie.
Sałustowicz Jan, Zakład tapicerski w Łańcucie.
Majer Franc., Zakład introligatorski w Łańcucie.
Król Franciszek, mistrz szewski, Łańcut.
Kestecher Samuel, „ „ „
Kornblau Saul Hersch. „ „ „
Smoliński Bolesław, mistrz krawiecki Łańcut.
Kolek Bronisław, „ „ „
Stecher Józef, „ „ „
Wużyk Eustachy, „ „ „
Szkoły Powszechne w Łańcucie.
Wujtkiewicz W., Zakł. elektro-radjo-techniczny w Łańcucie. Tel. 26.
Elektrownia Miejska w Łańcucie.

Zjazd Nauczycielstwa z powiatu łańcuckiego.

Z okazji pobytu Wystawy Ruchomej Przemysłu Krajowego, dzięki energicznej pracy p. Inspektora szkolnego Jana Lubowieckiego został zorganizowany zjazd nauczycielstwa szkół powszechnych z całego powiatu łańcuckiego na dzień 2 grudnia r. b. o godzinie 12, gdzie będą wygłoszone odczyty w szkole powszechnej.

Zjazd rolników z powiatu łańcuckiego.

Staraniem Wydziału Powiatowego, oraz Okręgowego Towarzystwa Rolniczego w Łańcucie, został zorganizowany zjazd rolników z całego powiatu łańcuckiego na dzień 2 grudnia r. b. O powyższym zjeździe zostały powiadomione wszystkie urzędy gminne powiatu łańcuckiego, oraz Koła Stowarzyszenia Młodzieży Wiejskiej, zarządy Kółek Rolniczych i Mleczarni.

Dalsze postoje Wystawy Ruchomej.

Po zamknięciu Wystawy w Łańcucie, zostanie otwarta Wystawa w Bochni, w czasie tego postoju, odbędą się zjazdy: Okręgowy Zjazd Rzemieślników, Kupców, Nauczycielstwa i Stowarzyszeń.

Wystawa w Bochni będzie pomieszczona w czterech największych budynkach.

Komisja Sędziowska.

Celem zakwalifikowania wystawców miejscowych do odznaczeń wystawowych została powołana Komisja Sędziowska w składzie pp.: Dyr. Talenta Karol, inż. Robert Lang, burmistrz Marjan Januszewski, inż. Jan Kunstmann, Prez. K. Danielewicz, Adam Różański i Jan Sałustowicz.

Posiedzenie konstytuujące Komisji odbędzie się w lokalu wystawy dnia 29 listopada br. o godz. 18.

Konkurs Wystaw Sklepowych w Łańcucie.

Staraniem Komitetu miejscowego Wystawy Ruchomej w Łańcucie, Sekcji Kupieckiej zostanie urządzony w czasie trwania Wystawy Konkurs Wystaw Sklepowych. Wystawy sklepowe zgłoszone do Konkursu będą urządzone wyłącznie towarami krajowemi,

O KRAJOWY SUROWIEC TYTONIOWY.

Zagadnienie uprawy w kraju rośliny tytoniowej posiada dwie strony zasadnicze: ogólno-państwową i zawodowo-rolniczą.

Sprawa aktywności bilansu handlowego, t. j. nadwyżki artykułów wywozowych nad przywozowemi, jest niezwykle donośną dla każdego nawet ekonomicznie najsilniejszego państwa a tem bardziej dla Polski, dążącej dopiero do ustalenia swej roli gospodarczej w świecie. Państwa bogate, pożyczające pieniądze innym państwom, mogą w drodze otrzymywanych procentów wyrównywać nadwyżkę przywozu nad wywozem, państwa biedne, a do takich jeszcze należy nasz kraj przez stulecie zgórą pozbawiony samodzielności, a następnie wyniszczony przez wojnę muszą dopiero dorabiać się i muszą dbać o czynny bilans handlowy. Tytoń jest artykułem zagranicznym i musimy płacić zań obcym. Nasze warunki klimatyczne nie pozwalają uprawiać najszlachetniejszych gatunków tej wartościowej rośliny, lecz wiele gatunków udaje się w urodzajnych i cieplejszych okolicach państwa, i im więcej, mamy własnego surowca tytoniowego tem mniej musimy go sprowadzać z zagranicy.

Uprawa tytoniu powiększa dochód z roli i może przy starannej plantacji przynieść dochód o wiele większy, niż jakakolwiek inna produkcja rolna. Plantowanie tytoniu wymaga wielkiej znajomości rzeczy i wielkiej sumienności, roślina ta wymagająca troskliwej pracy i staranności. Nie we wszystkich okolicach i nie na wszystkich gruntach udaje się; stąd też Monopol Tytoniowy, który wykonuje nadzór nad uprawą tytoniu i jest jedynie uprawniony do zakupywania go, udziela wszystkim plantatorom szczegółowych wskazówek co do uprawy tytoniu. Bez zezwolenia władz i bez wypełnienia tych warunków, jakie władze przypisują, nie wolno tytoniu uprawiać i każdy uprawiający go bezprawnie, lub też używający liści tytoniowych na swój użytek lub sprzedający osobom prywatnym, naraża się na wysokie kary. Opodatkowanie tytoniu jest jednem z poważnych źródeł dochodów państwa.

Plantacje tylko wtedy przynoszą zyski, gdy prowadzone są na przepisanym obszarze gruntu nie mniejszym niż 600 mtr. kwadr.

Polityka władz monopolowych kieruje się jedynie tylko interesem fiskalnym; dba ona też o to, aby obywatele plantujący tytoń, nietylko osiągali odpowiedni dochód, ale otrzymywali bezpłatnie doborowe nasiona i zaliczki do wysokości 60% przypuszczalnego zbioru oraz długoterminowe pożyczki inwestycyjne udzielane są za pośrednictwem wykwalifikowanych instruktorów wszelkie rady i wskazówki, aby plantatorzy tytoniu nie narażali się na niepotrzebne straty przez uprawianie takich gatunków, które w danej okolicy nie udają się albo przez nieodpowiednią uprawę.

Polityka władz monopolowych wydaje coraz lepsze owoce; to też z roku na rok powiększa się ilość plantacji, obszar ich, oraz ilość dostarczanego Monopolowi tytoniu. Wojna zniszczyła plantacje tak, że w 1919 r. Monopol zakupił wszystkiego 14.000 kg. liści tytoniowych. Rolnicy widząc coraz większe dochody z plantowania tytoniu, liczniej zgłaszają się o pozwolenie i coraz więcej używają ziemi dla tego celu.

Powyższa tabela przedstawia rozwój plantacji tytoniowych.

	Ilość plantatorów	przestrzeń ha	zbiór kg.
1924	24.107	679	630.946
1925	22.385	861	850.385
1926	33.460	1.555	2.330.424
1927	49.246	2.889	4.800.161
1928	48.849	3.870	6.543.478
1929	71.197	6.598	8.972.078

Największym okręgiem uprawy jest Małopolska, obejmuje on 18 powiatów wschodnich i południowych (przed wojną dostarczał ten okręg Monopolowi Austrjackiemu do 4 miljon. kg. surowca tytoniowego). W r. 1927 już przekroczył tę ilość, a ilość plantatorów jest większa niż przed wojną.

Specjalna komisja doświadczalna zajmuje się pracami, mającemi na celu wzmożenie uprawy, uprawianie najszlachetniejszych gatunków i ulepszenie techniczne. D. P. M. T. posiada własną stację doświadczalną w Piadykach pod Kołomyją pod nazwą Państwowy Zarząd Doświadczalny Uprawy Tytoniu. Ponadto rozpoczęto uprawę szlachetniejszych gatunków tam oraz w Borszczewskiem i Jagielnickiem. Odmiany bałkańskie i amerykańskie dały dobre wyniki. Opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, można wnioskować, że w niektórych okręgach Małopolski Wsch. udawać się będą odmiany papierosowe. Oprócz tego istnieją pola do-

świadczalne na obszarze woj. wołyńskiego, założone z pomocą Wołyńskiego Towarzystwa Rolniczego.

Doświadczenia nad uprawą tytoniu prowadzi Instytut Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach przy finansowej pomocy D. P. M. T. Również Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego prowadzi doświadczenia na swej stacji w Skierniewicach.

Monopol Tytoniowy celem zapewnienia plantatorom pewnego wpływu na sprawy, związane z uprawą tytoniu, powołał do komitetu doradczego przedstawicieli Związku Plantatorów i organizacji rolniczych, wydał kilka podręczników fachowych o uprawie i subwencjonuje organizacje podejmujące się propadandy i udoskonalenia uprawy tytoniu.

Zwiedzający Wystawę Ruchomą przesłu krajowego mogą zapoznać się bliżej z działalnością przemysłową Polskiego Monopolu Tytoniowego.

Państwowy Monopol Spirytusowy w Polsce.

Chaotyczna gospodarka spirytusowa w okresie od 1919 do 1925 r., to znaczy po zawieszeniu monopolu spirytusowego, który aczkolwiek w różnych formach, ale wszakże obowiązywał we wszystkich trzech dzielnicach Państwa, skłoniła Rząd do przyjęcia tej gospodarki w jego ręce. Wchodziły tu w grę zarówno interesy producentów spirytusu — przeważnie rolników, t. zn. przemysł wódczany, octowy i inne gałęzie przemysłu, przerabiającego spirytus, tudzież odbiorców do celów technicznych i napędowych: pozatem Rząd przewidywał tę wielką rolę, jaką spirytus wobec wyczerpania się zapasów naftowych w najbliższej przyszłości będzie miał do odegrania, jako środek napędowy, wreszcie trzecim, również ważnym motywem — były względy fiskalne. Wypracowano projekt ustawy o monopolu spirytusowym, a Sejm ją uchwalił 21-go lipca 1924 roku.

Na mocy tej ustawy monopol spirytusowy, obowiązujący od 1 stycznia 1929 r., obejmuje zakup i sprzedaż spirytusu dla zużycia w granicach Państwa, oraz wyrób i sprzedaż wódek czystych. Produkcja spirytusu, oczyszczanie i zbyt zagranice, jak również fabryka wódek gatunkowych — pozostają w rękach prywatnych.

Do wykonania nałożonych przez ustawę zadań, powołana została Dyrekcja Monopolu, podporządkowana Ministrowi Skarbu, stanowiąca samodzielną jednostkę gospodarczą. Organem doradczym i opinjodawczym przy Ministerstwie Skarbu jest Państwowa Rada Spirytusowa, złożona z 18 osób, z pośród znawców spraw spirytusowych, oraz przedstawicieli producentów, rektyfikatorów i handlujących.

Ustawa ściśle rozgranicza gorzelnictwo rolnicze, to znaczy przerabiające wyłącznie ziemniaki, zaś wywar oraz obornik zużywające w gospodarstwie rolnem, połączonem z gorzelnią, od gorzelnictwa przemysłowego, przerabiającego na spirytus wszelkie inne surowce, głównie wszakże melasę.

W myśl ustawy gorzelnie rolnicze mają prawo odpędu spirytusu 92%, przemysłowe zaś tylko 8% ogólnego odpędu, pozatem pokrywają 95% zapotrzebowania Dyrekcji P. M. S., wówczas, kiedy gorzelnie przemysłowe tylko 5%.

Życzliwy stosunek do gorzelni rolniczych znajduje wyraz także w cenach, płaconych za spirytus. Dyrekcja P. M. S. płaci bowiem za spirytus przemysłowy o 17½% a jeśli gorzelnia przemysłowa nie przerabia wywaru na potas, to o 27½% cenę niższą aniżeli za spirytus rolniczy.

W kampanji 1928/29 produkcje spirytusu i kontyngent zakupu w hl. 100% wynosiły:

	Ilość gorz.	produkcja	kont. zakupu
rolnicze	1.392	671.774	587.808
przemysłowe	31	56.732	31.616

W 1928/29 Dyr. P. M. S. sprzedała spirytusu:

na wyrób wódek gatunkowych	53.662 hl. 100°
na mieszanki spirytusowe	4.525 hl. 100°
na wszelkie inne cele	57.761 hl. 100°
Razem	115.948 hl. 100°

Dyrekcja posiada 12 wytwórni i komisową, w których rozlano 1928 r. 407.520 hl. spirytusu 100° a w 9 miesiącach 1929 r. — 319.220 hl. Odpowiednie cyfry dla spirytusu skażonego wynoszą: 58.092 hl. i 52.792 hl.

Wyroby swoje Dyrekcja P. M. S. sprzedaje w 152 hurtowniach własn., 59 komisowych i 26 prywatnych.

Dochód Skarbu Państwa z operacji monopolu spirytusowego w 1928/29 r. wynosił 682,359.290 zł, w czem czysty zysk handlowy, po potrąceniu wszystkich podatków i opłat, któreby obciążyły monopol, gdyby był przedsiębiorstwem prywatnem, wynosił 68,957.207 zł.

Cz. Chorzelski.

Stowarzyszenie Mechaników Polskich w Ameryce.

Przemysł obrabiarkowy w każdym kraju jest dowodem dążenia do usamodzielnienia i przejawem wysokiej formy życia gospodarczego. Niema on wytwarzać artykułów bezpośredniego spożycia, lecz narzędzia i maszyny do przemysłu fabrycznego, a przedewszystkiem maszynowego, skutkiem tego wywiera wpływ wszędzie, gdzie tylko w życiu gospodarczem zastosowana jest maszyna. W przemyśle tym koncentrują się wysiłki organizacji przeróbki. Od pomysłowej konstrukcji obrabianek zależy w dużym stopniu potanienie produkcji.

Najpotężniejszą obecnie placówką tej gałęzi jest Stowarzyszenie Mechaników Polskich z Ameryki S. A. Warszawa Marszałkowska 46 (Tel. 106, 22, 106, 66, 106, 99, 106.13 i 435.11) tak ze względu na rozmiary, jak różnorodność produkcji. Firma ta prowadzi:

1. Wytwórnię obrabiarek i narzędzi w Pruszkowie, wykonującą w szerokim zakresie precyzyjne narzędzia do obróbki metali: wiertła, frezy, rozwiertaki, gwintowniki, przyrządy, imadła, podzielnice i t. d. mniejsze typy obrabiarek do metali, jak tokarki stołowe, narzędziowe, precyzyjne, pociągowe, trezalki uniwersalne, dłutownice, strugarki poprzeczne i t. d.

2. Zakłady w Porębie mają kilka oddziałów fabryk obrabiarek: tokarki szybkobieżne, heblarki podłużne i poprzeczne, karuzalówki, tokarki do zestawów kołowych i walcy i t. d. Odlewnie: odlewy maszynowe, rury, radjatory i naczynia emaljowane, odlewy sanitarne, fabrykę gwoździ i drutu.

Firma prowadzi w Pruszkowie szkołę Rzemieślniczo-Przem. trzyklasową w której teoretycznie i praktycznie kształci się 140 uczniów.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI POWIATU ŁAŃCUT

przyjmuje wkładki oszczędnościowe

W ZŁOTYCH I DOLARACH

za oprocentowaniem 8% w stosunku rocznym.

Kasa wypłaca jednorazowo **bez wypowiedzenia** wkładki do Zł 1.000 -- lub Dol. 100

większe kwoty za wypowiedzeniem, ewentualnie bez wypowiedzenia za potrąceniem eskontu.

Za wkładki, oprocentowanie i wszelkie zobowiązania Kasy **ręczy** powiat Łańcut całym swym majątkiem.

Kasa wypożycza BEZPŁATNIE skarbonki za złożeniem na książeczkę Zł 10 czem daje możność oszczędzania najdrobniejszych kwot.

Kasa udziela pożyczek wekslowych i hipotecznych w złotych i dolarach.

BANK SPÓŁDZIELCZY W ŁAŃCUCIE

Z NIEOGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

Przyjmuje wkładki oszczędności począwszy od 1 złotego w złotych i dolarach, za oprocentowaniem 9% w stosunku rocznym.

Wkładki oszczędności wypłaca się za wypowiedzeniem ewentualnie za potrąceniem eskonta.

Za wkładki oszczędności, oprocentowanie i inne zobowiązania ręczą wszyscy członkowie oraz cały majątek Banku, składający się z funduszu rezerwowego, udziałów członków i dwóch rentownych kamienic.

Drukarnia Udziałowa, Rzeszów.

nakład 1.000 egz.